

IPFOS

INDEPENDENT PERSON FUND OVERSIGHT SERVICES

“Ronde tafel MVB/ESG discussie”

STOXX

Nico Langedijk, STOXX Ltd.

Oegstgeest, 13 april 2017

Meer dan 25 bestuurders van Nederlandse Pensioenfondsen hebben deelgenomen aan deze questionnaire van MVB/ESG. Hierdoor wordt een inzicht verkregen waar Nederlandse pensioenfondsen staan met betrekking tot MVB/ESG integratie.

Moderators van de ronde tafel discussie:

Christiaan Tromp
CEO
IPFOS

M: +31 6 244 66 070
E: actromp@ipfos.eu
www.ipfos.eu

Nico Langedijk
Regional Director
STOXX Ltd

M: +41797649715
E: nico.langedijk@stoxx.com
www.stoxx.com

Bent u bezig om ESG te integreren in het beleggingsbeleid?

1 Nee, nog niet

2 Ja, we willen MVB/ESG integreren maar we weten (nog) niet hoe.

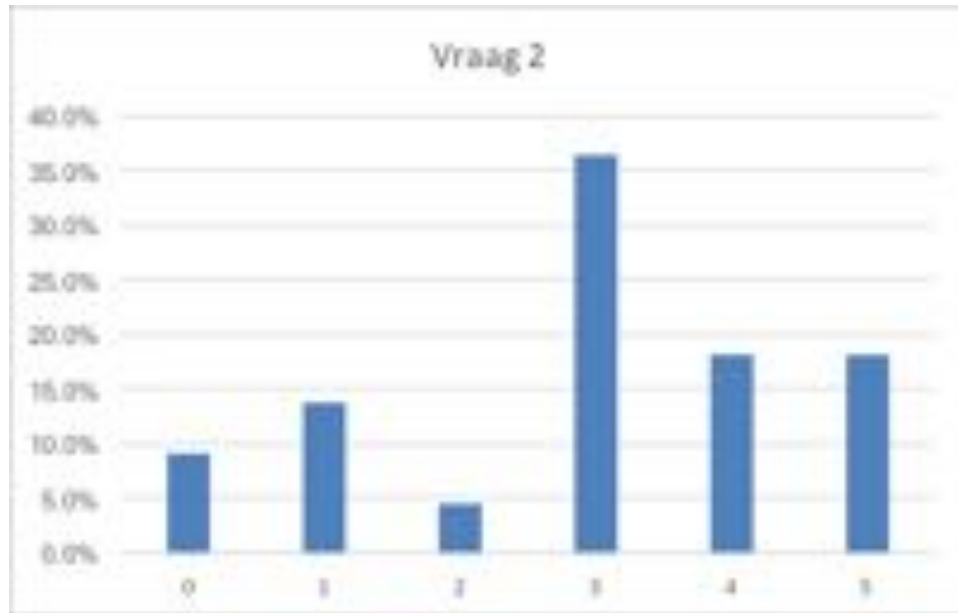
3 Ja, geïntegreerd in Investment beliefs, nu volgende stappen.

4 Ja, geïntegreerd in Investment beliefs en beleggingsplan, nu volgende stappen.

5 Ja, MVB/ESG is volledig geïntegreerd.

Positief is dat alle pensioenfondsen MVB/ESG willen integreren en willen volgende stappen nemen. Iets meer dan 30% heeft MVB/ESG volledig geïntegreerd.

Wat is de voornaamste reden om MVB/ESG in het beleggingsbeleid te integreren?

- 1 Druk van de Stakeholders.
- 2 Druk van DNB.
- 3 Bijdrage leveren aan een betere wereld.
- 4 Betere risico-rendement verwachtingen.
- 5 ESG als risicomanagement tool.

Er zijn verschillende redenen om MVB/ESG te integreren. Iets meer dan 35% wil een bijdrage leveren aan een betere wereld. Terwijl iets meer dan 20% het alleen doet wegens druk van buiten af.

Is de VBDO benchmark duurzaam beleggen van pensioenfondsen (ranking) van belang voor uw organisatie?

- 1 Nee, niet belangrijk.
- 2 Ons pensioenfonds doet niet mee aan het VBDO onderzoek.
- 3 Ja, we hebben duurzame beleggingsstrategieën ingevoerd om een hogere ranking te krijgen.
- 4 Ja, maar dit heeft geen invloed op het beleggingsbeleid.

Meer dan 30% van de pensioenfondsen vindt de VBDO benchmark duurzaam beleggen belangrijk, maar bij geen van de pensioenfondsen heeft het invloed op het beleggingsbeleid.

Lopen de Nederlandse pensioenfondsen voor op betreffende MVB/ESG integratie?

1 Nee.

2 Nee, behalve top 5 van pensioenfondsen komen we niet verder dan een uitsluitingenlijst en een belegging in een Green bond.

3 Relatief gezien doen we het goed, maar er moeten nog vele stappen gezet worden.

4 Ja, samen met de Scandinavische pensioenfondsen behoort Nederland tot de kopgroep.

De overgrote meerderheid van de pensioenfondsen vindt dat Nederland het relatief goed doet betreffende MVB/ESG integratie, maar dat er nog vele stappen gezet moeten worden.

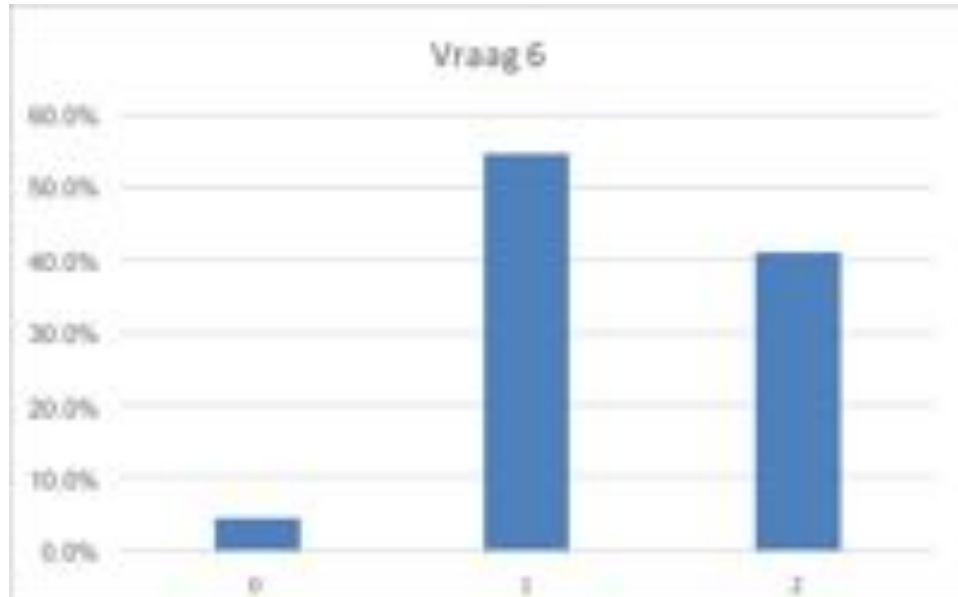
MVB/ESG is moeilijk te standaardiseren, want ieder pensioenfonds heeft verschillende waarden. Bijvoorbeeld, mag een pensioenfonds in tabak beleggen?

- 1 Ja.
- 2 Ja, echter de waarden zouden uiteindelijk eenduidig moeten worden.
- 3 Nee.

Uit de discussie bleek dat het lastig om MVB/ESG te standaardiseren. Belangrijkste is dat MVB/ESG criteria aansluit bij de wensen van de deelnemers/stakeholders van het pensioenfonds.

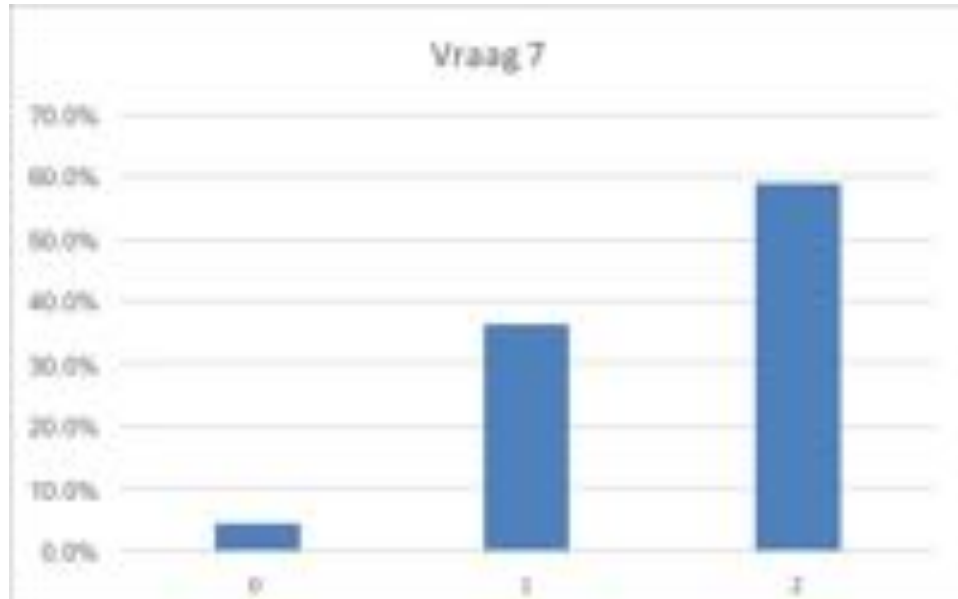
Derivaten zijn gebaseerd op benchmark indices. Mag een pensioenfonds zijn aandelenrisico afdekken met een derivaat (put optie) als in de onderliggende index een bedrijf zit dat de principes van UN Global Compact schendt?

- 1 Ja, want het is geen directe belegging in de onderliggende bedrijven.
- 2 Nee, want er is economisch exposure naar een bedrijf dat op de uitsluitingenlijst staat.

Over deze stelling waren de meningen verdeeld. De oplossing zou zijn dat MVB/ESG wordt geïntegreerd in de benchmark indices, maar dat is niet mogelijk zolang MVB/ESG niet gestandaardiseerd is.

Verschillende financiële instituten zijn beschuldigd van `controversies`. Kan een pensioenfonds nog steeds financiële services afnemen (bijvoorbeeld vermogensbeheer) van een bedrijf dat op de uitsluitingenlijst staat?

1 Ja, zolang het pensioenfonds maar niet belegd is in het bedrijf. Eventueel engagement.

2 Nee, direct van financiële provider wisselen.

Meer dan de helft geeft aan direct van financiële provider te wisselen, maar uit de discussie bleek dat het niet zo makkelijk is om van financiële provider te wisselen en dat dit potentieel kan leiden tot extra kosten.

De meeste pensioenfondsen integreren ESG criteria in hun keuze voor externe vermogensbeheerder. Moet een externe manager met een uitstekend rendement, maar slechte ESG standaarden worden uitgesloten van het selectie proces?

1 Ja, uitsluiten zal externe managers dwingen om ESG standaarden te integreren.

2 Nee, ESG moet niet leiden tot een lager rendement.

Meer dan de helft van de pensioenfondsen vindt dat externe vermogensbeheerders met slechte ESG standaarden moeten worden uitgesloten ongeacht het rendement.

Er zijn verschillende ESG providers (bijv. Sustainalytics, MSCI ESG, Oekom, Vigeo Eiris). Wat te doen bij een eventuele mismatch tussen het pensioenfonds en de vermogensbeheerder?

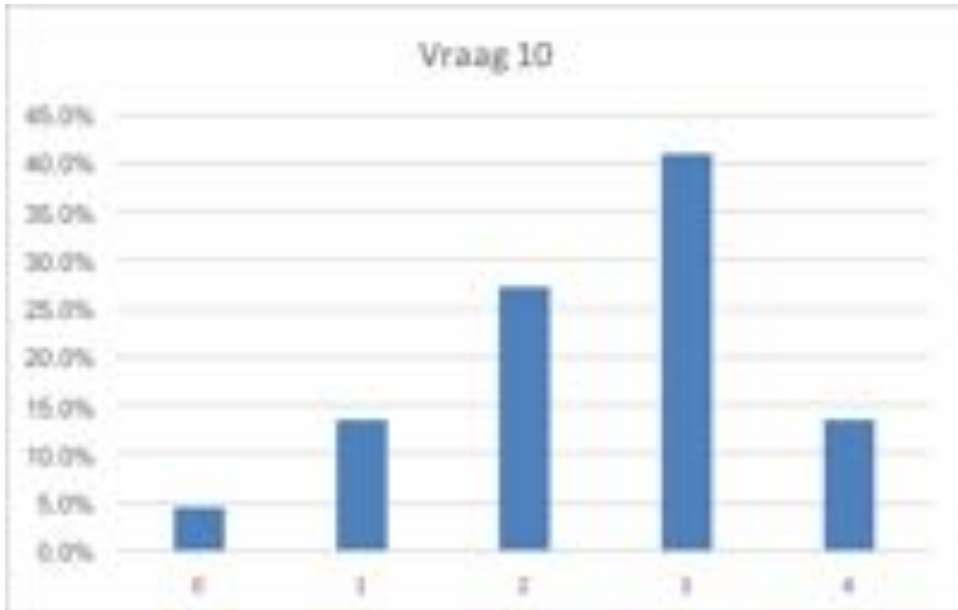
1 ESG data provider van het pensioenfonds is leidend.

Het is van belang dat de vermogensbeheerder UN Global Compact screening heeft toegepast. Ongeacht de ESG data provider.

Meer dan 70% van de pensioenfondsen gaf aan dat het voldoende is als de vermogensbeheerder UN Global Compact screening heeft toegepast, maar deze overgrote meerderheid zal dan moeten accepteren dat er potentieel wordt belegd in aandelen die op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds staan.

Ronde tafel discussie / Questionnaire

Wat is uw favoriete ESG strategie?

1 Actief

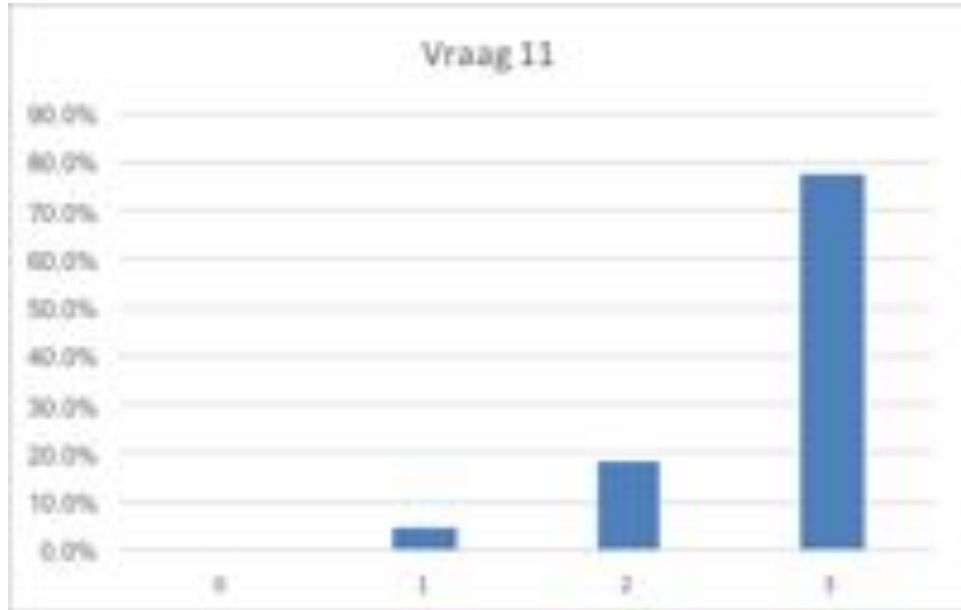
2 Best in Class

3 Passief met enkele uitsluitingen

4 Engagement

De meerderheid van de pensioenfondsen heeft voorkeur voor een passieve beleggingsstrategie. Ook Best-in-Class op basis van ESG criteria blijkt een populaire beleggingsstrategie.

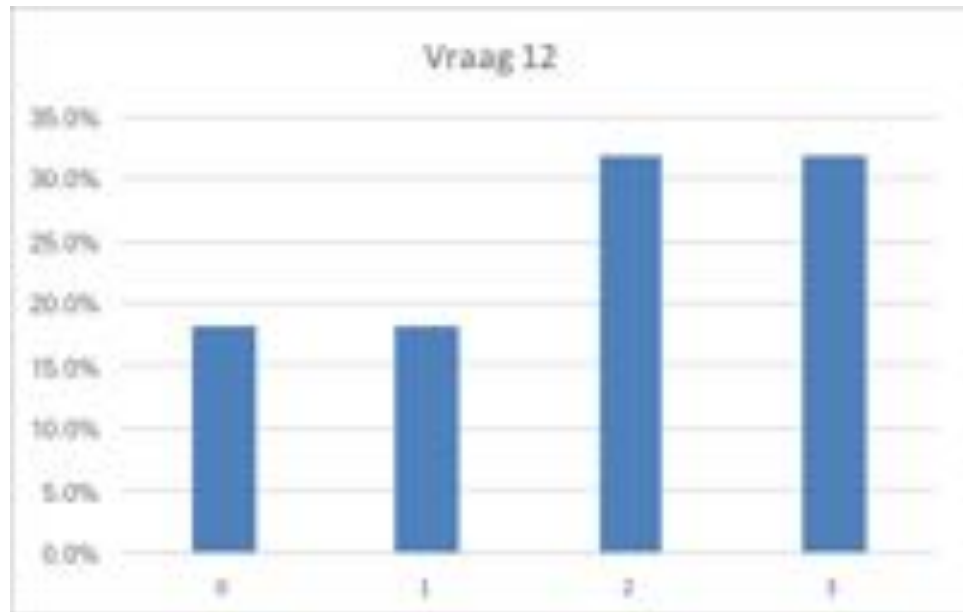
Denkt u dat een ESG uitsluiting strategie effectief is?

- 1 Niet effectief, want de ondergewaardeerde aandelen worden opgepikt door niet-ESG beleggers
- 2 Effectief als `impact tool` (name and shame)
- 3 Effectief vanuit risicomanagement, bijvoorbeeld beperkt reputatie risico

Bijna 80% vindt dat een ESG uitsluiting strategie effectief is van een risicomanagement oogpunt. Minder dan 20% vindt uitsluitingen effectief als `impact tool` (name and shame)

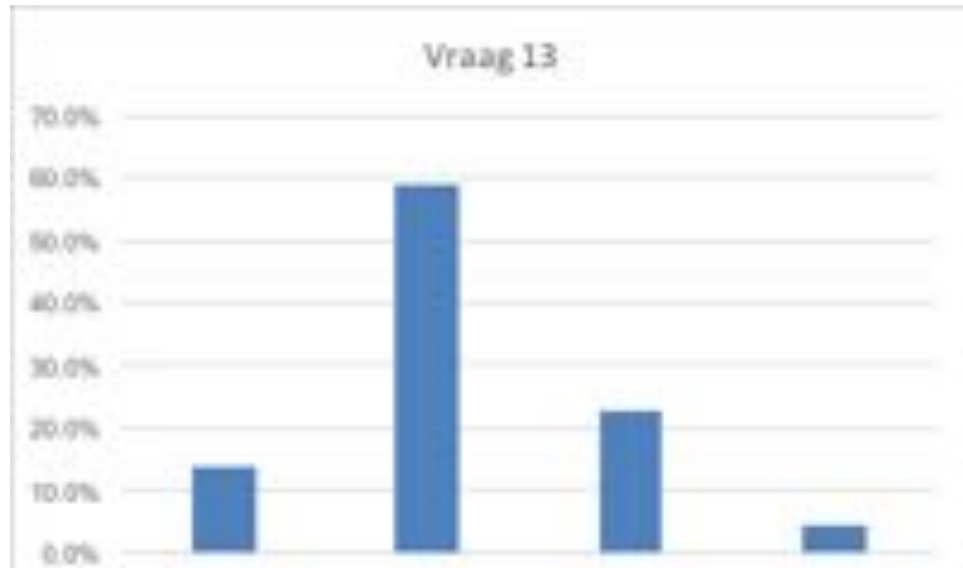
Wat voor tracking error zal nagestreefd moeten worden bij integratie van een ESG strategie?

- 1 Beperkt tot < 0.50%, slechts een paar uitsluitingen ten opzichte van liquide benchmark
- 2 Tracking error < 3.00% waardoor `smart` ESG strategieën mogelijk zijn
- 3 Geen tracking error beperking

De meningen verschillen over welke tracking error nagestreefd zou moeten worden. Wel bleek uit de discussie bleek dat ESG niet de asset allocatie moet bepalen en dat bepaalde `sector biases` en `regio biases` voorkomen zouden moeten worden.

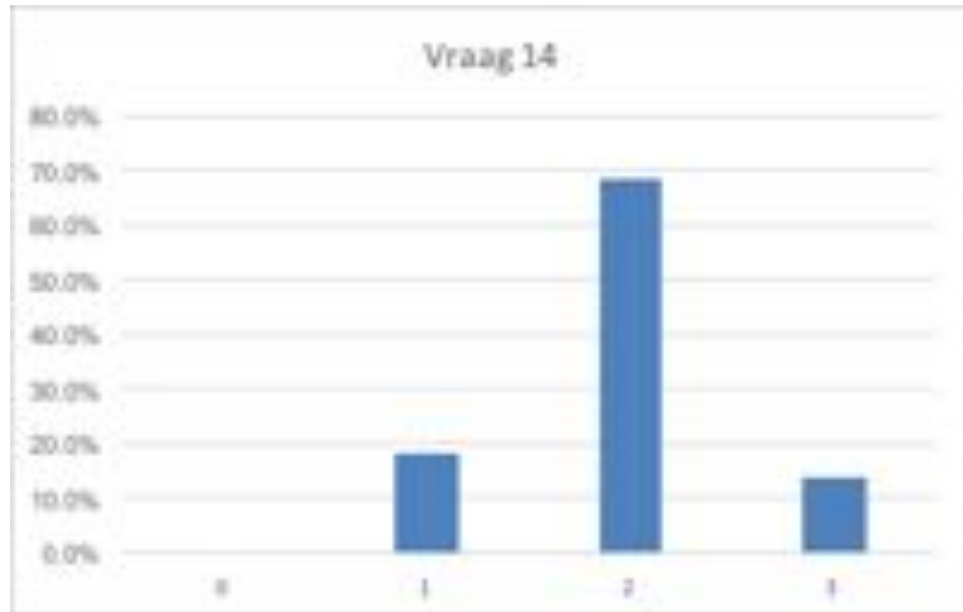
Passieve mandaten hebben vaak een beperkt tracking error budget. ESG uitsluitingen leiden vaak tot overschrijdingen van dit tracking error budget. Wat is de oplossing?

- 1 MVB/ESG moet geïntegreerd worden in een customized benchmark voor dit passieve mandaat
- 2 Vermogensbeheerder moet een ruimer tracker error budget meekrijgen.
- 3 Accepteren dat MVB/ESG uitsluitingen zullen leiden tot overschrijdingen van het tracking error budget.

De overgrote meerderheid van de pensioenfondsen vindt dat MVB/ESG geïntegreerd moeten worden in een customized benchmark voor een passief mandaat.

Het klimaatakkoord van Parijs COP 21 was een groot succes?

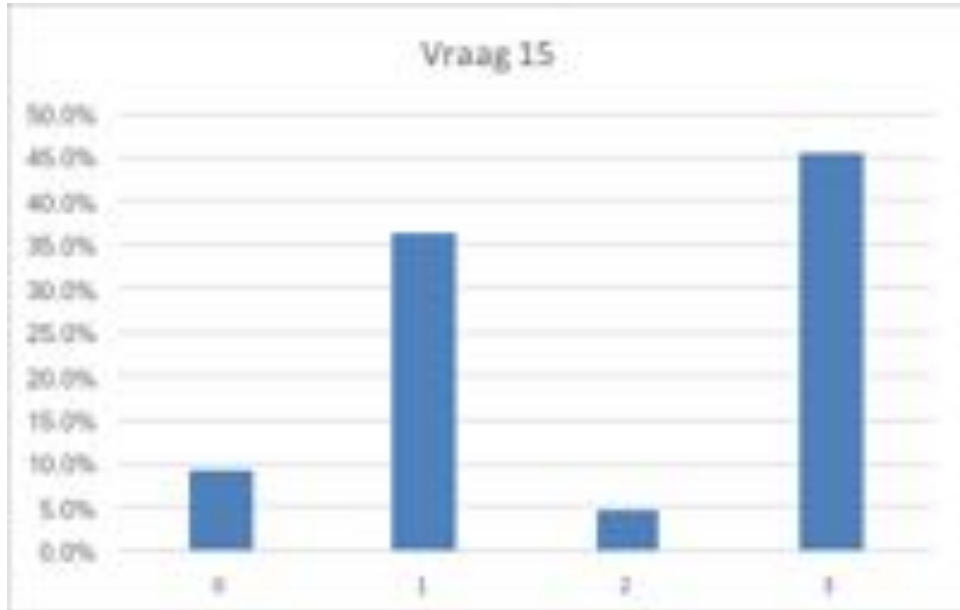
1 Ja.

2 Kleine stap voorwaarts.

3 Nee, nu Trump aan de macht is gekomen, wordt er toch niet aangehouden.

De overgrote meerderheid van de pensioenfondsen vindt het klimaatakkoord van Parijs COP 21 een kleine stap voorwaarts.

Klimaatrisico is al ingeprijsd in de markt?

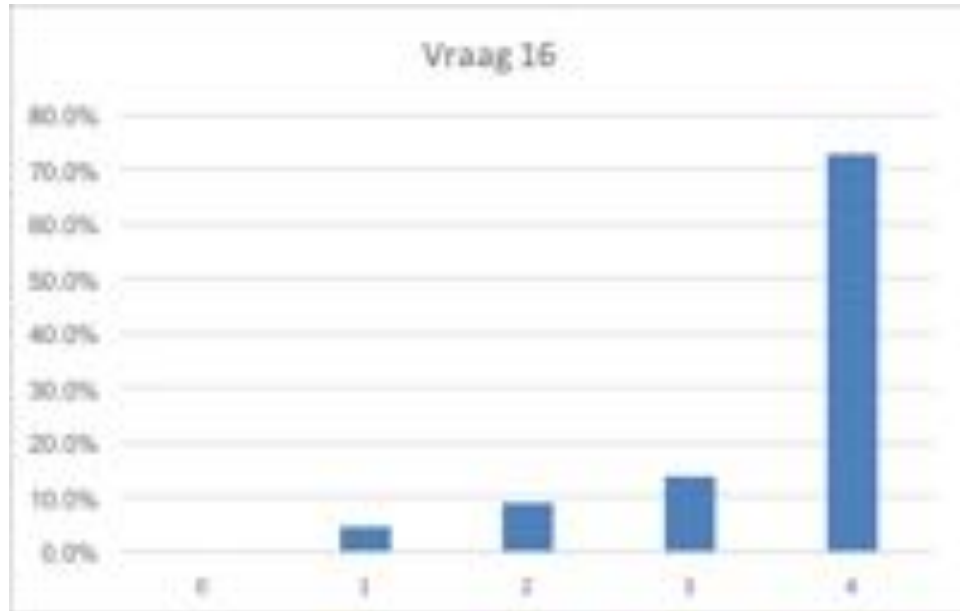
1 Alles is ingeprijsd in de markt, inclusief klimaatrisico's.

2 `Carbon bubble` zal een non-event worden, want overheden kunnen het toch niet eens worden over een prijs voor carbon emissies.

3 Klimaat is een groot risico. Regulatie komt eraan, inclusief van DNB.

Over klimaatrisico wordt verschillend gedacht. Iets meer dan 35% denkt dat alles ingeprijsd is in de markt, inclusief klimaatrisico's. Een iets grote groep vindt klimaat een groot risico. Minder dan 5% denkt dat het een non-event wordt.

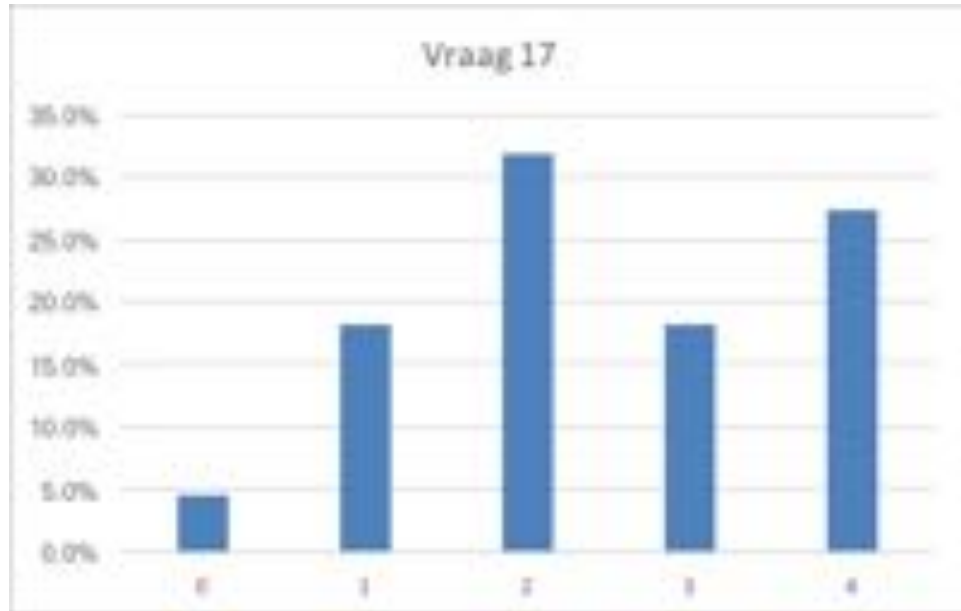
Meet u de carbon footprint van de beleggingsportefeuille?

- 1 Ja, we willen onze beleggingsportefeuille in lijn brengen met `2-degree target`.
- 2 Ja, we willen onze klimaatrisico`s meten.
- 3 Staat op de agenda, want regulatie komt eraan.
- 4 Staat niet op de agenda.

Klimaatrisico is nog geen `hot topic`, want bij de overgrote meerderheid staat het meten van de carbon footprint van de beleggingsportefeuille nog niet op de agenda.

Hoe kunt u de klimaatrisico's in je portefeuille beperken?

1 Low carbon strategie - uitstoot van de beleggingsportefeuille verminderen ten opzichte van een benchmark.

2 climate change strategie waarin bedrijven worden opgenomen die gestart zijn de met de transitie naar de low carbon economie.

3 Uitsluitingen van meest vieze bedrijven.

4 Geen mening.

Er wordt verschillend gedacht over hoe klimaatrisico's beperkt kunnen worden. Meer dan 30% van de pensioenfondsen heeft hier nog geen mening over.

Disclaimer

The indices in the presentation and the trademarks used in the index names are the intellectual property of STOXX Ltd., Deutsche Börse Group or their licensors.

The use of the STOXX® indices, DAX® indices or on any other indices supported by STOXX and of the respective index data for financial products or for other purposes requires a license from STOXX or Deutsche Börse Group. STOXX, Deutsche Börse Group and their licensors, research partners or data providers do not make any warranties or representations, express or implied, with respect to the timeliness, sequence, accuracy, completeness, currentness, merchantability, quality or fitness for any particular purpose of its index data. STOXX, Deutsche Börse Group and their licensors, research partners or data providers are not providing investment advice through the publication of indices or in connection therewith. In particular, the inclusion of a company in an index, its weighting, or the exclusion of a company from an index, does not in any way reflect an opinion of STOXX, Deutsche Börse Group or their licensors, research partners or data providers on the merits of that company. Financial instruments based on STOXX® indices, DAX® indices or on any other indices supported by STOXX are in no way sponsored, endorsed, sold or promoted by STOXX, Deutsche Börse Group and their licensors, research partners or data providers.

About STOXX

STOXX Ltd. is an established and leading index specialist, which started in Europe. The launch of the first STOXX® indices in 1998, including the EURO STOXX 50® Index, marked the beginning of a unique success story, based on the company's neutrality and independence. Since then, STOXX has been at the forefront of market developments and has continuously expanded its portfolio of innovative indices. STOXX now operates globally across all asset classes.

STOXX indices are licensed to more than 500 companies, which include the world's largest financial products issuers, capital owners and asset managers. STOXX indices are used not only as underlyings for financial products, such as ETFs, futures and options and structured products but also for risk and performance measurement. In addition, STOXX Ltd. is the marketing agent for DAX® and SMI® indices.

